

گندم رصد سازگار با دیم‌زارهای سردسیر استان‌های اردبیل و آذربایجان شرقی Rasad Adoptive Wheat Cultivar for Planting in Cold Drylands of Ardebil and East Azerbaijan Provinces

مظفر روستائی^۱، داود صادق‌زاده اهری^۲، ابراهیم روحی^۳، مقصود حسن‌پور حسینی^۴،
غلامرضا عابدی‌اصل^۵، ایرج اسکندری^۶، رضا حق‌پرست^۷، ملک‌مسعود احمدی^۸، کاظم سلیمانی^۹،
رسول اسلامی^{۱۰} و رضا رضایی^{۱۱}

۱- ۴، ۶ و ۱۰- به ترتیب استاد، دانشیار، محقق، استادیار و کارشناس ارشد، مؤسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مراغه، ایران.
۳- استادیار، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان کردستان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کردستان، ایران.
۵- کارشناس ارشد، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، اردبیل، ایران.
۸- مربی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان خراسان شمالی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، شیروان، ایران.
۹- کارشناس ارشد، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان زنجان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، زنجان، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۱/۱۸ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۱۲/۲۱

چکیده

روستائی، م.، صادق‌زاده اهری، د.، روحی، ا.، حسن‌پور حسینی، م.، عابدی‌اصل، غ.، ر.، اسکندری، ا.، حق‌پرست، ر.، احمدی، م. م.، سلیمانی، ک.، اسلامی، ر.، و رضایی، ر. ۱۳۹۷. گندم رصد سازگار با دیم‌زارهای سردسیر استان‌های اردبیل و آذربایجان شرقی. نشریه علمی - ترویجی یافته‌های تحقیقاتی در گیاهان زراعی و باغی ۷(۱): ۱۱۴-۱۰۷.

گندم رصد از تلاقی گندم سرداری (Sefid) با لاین خارجی Fenkang15 ایجاد و به علت وجود ویژگی‌های زراعی مناسب در آزمایشات دیم انتخاب و برای کاشت در برخی مناطق سردسیر دیم معرفی شد. عملکرد دانه بیشتر و سازگاری آن با مناطق سرد اردبیل و شمال استان آذربایجان شرقی موجب استقبال کشاورزان دیم کار از این رقم شده است. میانگین عملکرد دانه رقم رصد و شاهد‌های سرداری و آذر ۲ در ایستگاه‌های اردبیل و مراغه به ترتیب ۲۵۴۷، ۲۱۵۲ و ۲۱۹۶ کیلوگرم در هکتار بود، که رقم رصد بیش از ۳۵۱ کیلوگرم در هکتار عملکرد دانه بیشتری (۱۷ درصد) نسبت به شاهد‌ها داشت. میانگین وزن هزار دانه ارقام رصد، سرداری و آذر ۲ به ترتیب ۳۹، ۳۷ و ۳۵ گرم بود. رقم رصد در سال زراعی ۸۳-۱۳۸۲ در آزمایش آنفارم در منطقه اردبیل با تولید ۳۵۷۰ کیلوگرم در هکتار نسبت به رقم سلان (۱۴۰۵ کیلوگرم در هکتار) برتری معنی‌داری (۱۵۴ درصد برتری) داشت. براساس نتایج رقم رصد از سازگاری و پایداری تولید برخوردار است و می‌تواند به دلیل دارا بودن ویژگی‌هایی از جمله عملکرد دانه و وزن هزار دانه بیشتر، کیفیت خوب نانوائی، تحمل به بیماری زنگ زرد، مقاومت به سرما موجب افزایش و پایداری تولید گندم دیم در دیم‌زارهای منطقه شمال غرب کشور شود.

واژه‌های کلیدی: گندم نان، رصد، سازگار خصوصی، مناطق دیم.